

Hur skriver du!?

Anna-Karin Hedlund
Riksgymnasiet för döva och
hörselskadade
Virginska gymnasiet

anna-karin.hedlund@orebro.se

Hur skriver du?!

Elever med diagnosen språkstörning eller elever som av andra skäl är språksvaga:

- Var bör du tänka på när du skriver texter till dina elever?
- Hur kan du bedöma svårighetsgraden i en text?
- Hur kan du förutspå språkliga fällor?
- Hur kan du bearbeta texter för att göra dem mer lättillgängliga?

Skriva texter till dina elever

- Välj typsnitt med omsorg! (Arial, *Comic Sans*)
- Använd större radavstånd och teckenstorlek än normalt
- Håll rak vänstermarginal
- Tänk på att ord skrivna med versaler är mer svårlästa än ord skrivna med gemener

GRUPPARBETE – grupparbete

Otydlig typografi / tydlig typografi

FRILUFTSDAG

Fredag

09.00 – 15.00

Samling vid idrottshuset

Egen cykel eller buss 22 till Naturens Hus

Lunch serveras

Ta med regnkläder och

bra skor!

Friluftsdag

Fredag 25 aug

09.00 – 15.00

Samling vid idrottshuset

Egen cykel eller buss 22 till **Naturens Hus**

Lunch serveras

Ta med regnkläder och bra skor!

Skriva texter dina elever

- Planera innehållet och tänk på dispositionen
- Styckeindela logiskt
- Var noga med rubriker och underrubriker
(stämmer rubriken med hela innehållet i stycket?)
- Tänk på rubriksymmetri (gärna rubriker i form av frågor)
- Överinformera inte
- Återupprepa mönster

Skriva texter till dina elever

- Skriv korta, koncisa meningar utan onödiga ord
- Använd helst rak ordföljd
- Undvik krånglig meningsbyggnad
- Undvik idiomatiska uttryck, bildspråk och ordspråk
- Undvik ordvitsar och skämt

Skriva texter till dina elever

- Stöd texten med bilder, skisser, pilar, olika färg på textavsnitt.
- Pynta inte! Krusiduller och skämtsamma inslag överbelastar.
- Var noga vid bildval – missvisande bilder förstör och skapar fel förväntningar.

Hur kan du bedöma en texts svårighetsgrad?

LIX = läsbarhetsindex

- meningslängd och ordlängd - två viktiga faktorer
- $LIX=Lm+Lo$ (Lm är medeltalet ord per mening och Lo är andelen ord med fler än 6 bokstäver uttryckt i procent)
- Lix varierar mellan ca 15 (lätt) och 60 (svår)
- Astrid Lindgrens *Pippi Långstrump*: Lix runt 25
- Akademiska läroböcker /kultursidor: Lix runt 50

Källa: ne.se

Hur kan du bedöma en texts svårighetsgrad?

Beräkna lätt läsbarhet på klipp, hemsidor och egna dokument!

<https://www.lix.se/>

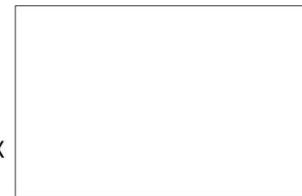
Hur kan du förutspå språkliga fällor?

Bedöm textens:

- Ämne och innehåll
- Ordförråd
- Typografi
- Disposition

XXXXXXXXXX XXXX XXXX XXXX
XXXXX XXX XXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXX XXXXX XX
XXXXX XX XXXXX
XXX XXXXXX XXXX
XXXX XXX

XXXXX XX XXX XXX XXXXXXXX XXXXX XXXXX

XX.
Xxxx x XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX XXXXX xxx XXXXXX XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX XXXXX
xxx XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX XXXXXXXXXXX XXXXX XXXXXXXXXXX. XXXXXXXXXXXXXXX
XX.

Xx XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX XXXXX XXXXX xxx. XXXXXXXX XXXXXXXXXXXXXXX xx
XXXXX. XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX XXXXX XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX. XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX xx XXXXXX XXXXXXXX XXXXX XXXX
XXXXXXXXXX. XXXX XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX XXXXXXXXXXX XXXXX XXXXXXX XXX.
XXX XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX XXXXXXXXXXX XXXXXXX

Hur kan du förutspå språkliga fällor?

Bedöm texten utifrån elevens förutsättningar:

- **Diagnoser** (dyslexi, språkstörning, NPF, hörselskada, synskada etc)
- **Språklig bakgrund** (flerspråkig, vilka språk)
- **Studievana** (tidigare skolgång, ämnen)
- **Intressen** och **förkunskaper**

Hur kan du bearbeta texter?

Tjänster

Läromedel

Uppslagsverket

Sök i uppslagsverket ...

Tabeller

Jag har en dröm

✓ Enkel

Lång

Martin Luther King

Martin Luther King var en amerikansk präst som på 1950- och 1960-talen blev en ledande förkämpe för de svartas rättigheter i USA.

Slaveriet hade avskaffats efter amerikanska inbördeskriget på 1860-talet, men ännu nästan 100 år senare var de svarta framför allt i de södra delstaterna inte fullvärdiga medborgare. De flesta hade inte rösträtt. Svarta och vita barn gick inte i samma skolor, de hade olika platser på bussar och liknande. På 1950-talet började de svarta allt kraftigare protestera mot detta system. Proteströrelsen kallas *medborgarrättsrörelsen*, och King blev en av dess ledare.

Kings rörelse grundades helt på *icke-våld*, olydnad och passivt motstånd. Hans anhängare fick aldrig möta våld med våld. Genom detta fick rörelsen en moralisk kraft som så småningom

Kopiera källa

Skriv ut artikel

Läs även om

[anafor](#)

[medborgarrättsrörelsen](#)

[amerikanska inbördeskriget](#)

[folkrörelser](#)

[januari](#)

[demokrati](#)

[baptism](#)

[segregation](#)

[tid](#)

[Atlanta](#)

Hur kan du bearbeta texter?

Originaltext:

Martin Luther King var en amerikansk präst som på 1950- och 1960-talen blev en ledande förkämpe för de svartas rättigheter i USA. Slaveriet hade avskaffats efter amerikanska inbördeskriget på 1860-talet, men ännu nästan 100 år senare var de svarta framför allt i de södra delstaterna inte fullvärdiga medborgare. De flesta hade inte rösträtt. Svarta och vita barn gick inte i samma skolor, de hade olika platser på bussar och liknande. På 1950-talet började de svarta allt kraftigare protestera mot detta system. Proteströrelsen kallas *medborgarrättsrörelsen*, och King blev en av dess ledare.
(ne.se)

Hur kan du bearbeta texter?

Originaltext uppdelad i stycken:

Martin Luther King var en amerikansk präst som på 1950- och 1960-talen blev en ledande förkämpe för de svartas rättigheter i USA.

Slaveriet hade avskaffats efter amerikanska inbördeskriget på 1860-talet, men ännu nästan 100 år senare var de svarta framför allt i de södra delstaterna inte fullvärdiga medborgare.

De flesta hade inte rösträtt. Svarta och vita barn gick inte i samma skolor, de hade olika platser på bussar och liknande.

På 1950-talet började de svarta allt kraftigare protestera mot detta system. Proteströrelsen kallas *medborgarrättsrörelsen*, och King blev en av dess ledare.

Hur kan du bearbeta texter?

Text sammanfattad i punkter:

- amerikansk präst
- förkämpe för de svartas rättigheter på 1950- och 1960-talen.
- slaveriet avskaffades på 1860-talet
- men 100 år senare: svarta inte fullvärdiga medborgare
- de flesta svarta hade inte rösträtt
- svarta och vita barn gick inte i samma skolor
- olika platser på bussar och liknande
- 1950-talet: svarta protesterar
- proteströrelsen kallas *medborgarrättsrörelsen*
- Martin Luther King blev en av ledarna.

Hur kan du bearbeta texter?

Martin Luther King var en amerikansk **präst** som på 1950- och 1960-talen blev en ledande **förkämpe** för de svartas rättigheter i USA. **Slaveriet** hade avskaffats efter **amerikanska inbördeskriget** på 1860-talet, men ännu nästan 100 år senare var de svarta framför allt i de södra delstaterna inte fullvärdiga medborgare. De flesta hade inte rösträtt. Svarta och vita barn gick inte i samma skolor, de hade olika platser på bussar och liknande. På 1950-talet började de svarta allt kraftigare protestera mot detta system. Proteströrelsen kallas **medborgarrättsrörelsen**, och King blev en av dess **ledare**.

Prova själv eller med en kollega!

- Gissa och beräkna lix-värde på en text! (www.lix.se)
- Skriv en text till dina elever utifrån dagens tips!
- Redigera en av dina befintliga texter!
- Bedöm svårighetsgraden hos en text utifrån en av dina elevers förutsättningar!